

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

EKONOMICKÉ OBORY

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIK

Oblasti vzdělávání v Národním kvalifikačním rámci terciárního vzdělávání

Oblasti vzdělávání se rozumí ucelený a vzájemně související úsek terciárního vzdělávání, v jehož rámci vznikají a uskutečňují se studijní programy. Oblast vzdělávání přitom není pouhým souhrnem v současnosti uskutečňovaných studijních programů s určitým společným jádrem, ale spíše prostorem, který by měl umožnit flexibilní vývoj studijních programů v budoucnu (integrace a další přeměny existujících programů a vznik programů nových).

Oblast vzdělávání je vymezena především deskriptory popisujícími výstupy z učení, které standardizovanou formou vyjadřují cíle vzdělávání a rovněž odrážejí společný teoretický metodologický, případně také filozofický a hodnotový základ dané oblasti vzdělávání.

Obecný popis oblasti vzdělávání zahrnuje zejména:

- jednoduchý a výstižný název oblasti vzdělávání;
- stručný popis historie, povahy a tematického rozsahu oblasti vzdělávání;
- poslání oblasti vzdělávání (co je předmětem a cílem poznávání v dané oblasti);
- uvedení pátečních oborů, které jsou jako akademické disciplíny pro danou oblast vzdělávání charakteristické a určující;
- vymezení cílů vzdělávání v dané oblasti;
- rámcový profil absolventů v dané oblasti vzdělávání s uvedením charakteristických profesí, zejména pak profesí regulovaných, které jsou relevantní;
- vztahy k ostatním oblastem vzdělávání (vč. mezních oborů).

Deskriptory oblastí vzdělávání převádějí volněji formulované popisy oblastí vzdělávání do kategorie očekávaných výstupů z učení – znalostí, dovedností a dalších způsobilostí (kompetencí) absolventů, a to v souladu s národními deskriptory kvalifikačního rámce. Zaměřují se přitom na:

- **odborné znalosti** (konkretizace faktických i teoretických znalostí a stupně porozumění typického absolventa pátečního oboru),
- **odborné dovednosti** (konkretizace výzkumných, uměleckých nebo jiných praktických postupů uplatňujících odborné znalosti dané úrovně).

Pokud jde o obecné způsobilosti, tato kategorie vyjadřuje především kontext, v němž se od absolventa očekává, že bude odborné znalosti a odborné dovednosti uplatňovat, a míru samostatnosti a odpovědnosti, s jakou tak bude činit. Obecné způsobilosti jsou obecně popsány národními deskriptory jako společné napříč všemi oblastmi vzdělávání, a deskriptory oblastí vzdělávání proto tento typ výstupů z učení v zásadě nespecifikují.

Závaznost oblastí vzdělávání

Je přirozené, že existující oblasti vzdělávání zahrnují širokou a proměnlivou škálu oborů s různou mírou akademického nebo naopak profesního zaměření, z nichž některé se nacházejí na pomezí dalších oblastí vzdělávání. Účelem formulace deskriptorů oblastí vzdělávání proto zjevně nemůže být stanovení minimálního standardu platného pro všechny obory v dané oblasti vzdělávání, ani stanovení akademicky optimálního profilu absolventa. **Deskriptory oblastí vzdělávání se budou vztahovat k typickému absolventu pátečního oboru oblasti vzdělávání a budou vyváženě brát v úvahu akademický i profesní účel vzdělávání.** V tom se liší od národních deskriptorů, které představují minimální standard, tedy charakterizují odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti, které musí absolvent prokazovat při absolvování daného stupně vzdělání.

Ekonomické obory

STRUČNÝ POPIS POVAHY, TEMATICKÉHO ROZSAHU A HISTORIE OBLASTI

Předmětem oblasti vzdělávání nazvané Ekonomické obory je fenomén tvorby a rozdělování bohatství v nejširším slova smyslu, a to jak na úrovni jednotlivých subjektů, tj. podniků, domácností, jednotlivců apod., tak na úrovni agregované, tj. municipalit, regionů či různých státních celků apod.

Historicky je ekonomické uvažování a vzdělávání staré jako lidstvo samo. K jeho odbornému vymezení a institucionalizaci přispěl zejména rozvoj obchodu v době objevování nových kontinentů a z toho plynoucí bohatnutí společnosti jako celku. Nicméně nelze nezmínit některá díla, která vznikla ještě před vlastním etablováním ekonomické vědy. Například 2500 let staré texty čínského generála Sun Tzu o válečném umění jsou dodnes citovány v publikacích zaměřených na management či strategii. Rovněž není možné opomenout ani dílo italského politika, diplomata, spisovatele, historika a vojenského teoretika, současníka Leonarda da Vinci a Michelangella Buonarrottiho, Niccolò Machiavelliho. Jeho *Vladař* (II Principe, 1532) je znám zejména díky části, která radí vládcům, jak si udržet moc.

Současné ekonomické obory mají svůj původ v rozvoji obchodu a byly až do počátku 20. století vnímány převážně jako ryze praktické, resp. profesní. Vznik ekonomické vědy jako samostatné vědecké disciplíny bývá nejčastěji spojován se 17.–18. stoletím. Za otce moderní ekonomie je považován jeden z klíčových reprezentantů liberální klasické školy politické ekonomie Adam Smith, jehož stěžejní dílo *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* (1776) pojednává o podstatě a původu bohatství národů a zdůrazňuje mj. zásadní vliv dělby práce na produktivitu.

Ekonomická věda se následně formuje jako nespecializovaná soustava ekonomických poznatků. Na univerzitách se v této době ekonomické obory vyučují pod označením „political economy“, politická ekonomie, kde přívlastek politický (od „polities“) zdůrazňuje orientaci na stát či nižší územně-správní celky. Vyčleňování samostatných ekonomických disciplín akceleruje zejména od druhé poloviny 19. století, kdy vychází vrcholné dílo ekonomické syntézy *Zásady politické ekonomie* (Principles of Political Economy, 1848) anglického filosofa, politického ekonoma a politika Johna Stuarta Milla. Ekonomické obory byly v této době zaměřeny na hospodaření státu anebo ryze profesně na obchod.

Teoretické, resp. matematické uchopení ekonomického myšlení v moderním slova smyslu je spojeno s několika ekonomickými školami počátku 20. století, z nichž je za nejznámější označována cambridgeská škola v čele s Alfredem Marshalllem (Principles of Economics, 1890). Tehdy jsou položeny základy moderní marginalistické ekonomické teorie a ustaluje se i anglický název „economics“ místo „political economy“.

Během první poloviny 20. století dochází k rozvoji disciplín souvisejících s teorií řízení (managementem). Za zakladatele tzv. vědeckého managementu se považuje americký strojní inženýr Frederick Winslow Taylor, který svoje zkušenosti a myšlenky o technokratickém způsobu řízení zachytil v *Zásadách vědeckého managementu* (The Principles of Scientific Management, 1911). Vznik ucelených manažerských konceptů je spjat se založením Harvard Business School (1909) a hlavně pak s otevřením oboru Master in Business Administration (1920), který byl již v této době vyučován formou analýz případových studií. K dalším významným postavám oboru management patří francouzský důlní inženýr Henri Fayol, který

definoval 14 principů managementu v knize *Obecný a průmyslový management* (Administration industrielle et générale, 1916). Značný vliv na rozvoj managementu měli i „praktici“ automobilového průmyslu jako například Henry Ford či Alfred Pritchard Sloan, Jr. (General Motors).

Za zakladatele managementu v současném slova smyslu je považován Peter Ferdinand Drucker. K jeho nejlepšímu dílu bývá řazeno *Pojetí korporace* (Concept of the Corporation, 1945). Peter Ferdinand Drucker výrazně ovlivňoval oblast managementu až do své smrti v roce 2005. Do konce 20. století se vzdělávání v oblasti managementu rozdělovalo funkčně, nejčastěji v členění na řízení lidských zdrojů, provozní management, strategický management, marketingový management, finanční management a manažerské informační systémy. I když v současnosti tato struktura stále převládá, je již mnohem více apelováno na procesy a jejich vzájemné souvislosti. Dnes je management vnímán jako obor profesní, který vychází z mnoha disciplín (např. ekonomie, sociologie, psychologie, antropologie, biologie apod.). Tomu by měla být přizpůsobena forma výuky, která by kromě znalostí měla výrazně rozvíjet dovednosti a hodnotové postoje studentů. V současné době existují dvě významné asociace, které zajišťují kvalitu vzdělávání v oblasti managementu a současně udělují vysokým školám velmi prestižní obecně uznávané akreditace. Jsou to AACSB a EFMD. AACSB (The Association to Advance Collegiate Schools of Business International) je americká organizace, který vznikla již v roce 1916 a akreditace uděluje od roku 1919. V současné době je velmi aktivní a uděluje akreditace i školám mimo americký kontinent. EFMD (The European Foundation for Management Development) je organizace s obdobným posláním jako AACSB. Byla založena v roce 1972 a sídlí v Bruselu. Ačkoliv byla původně zaměřena na evropský kontinent, také tato organizace je v současnosti aktivní po celém světě.

Od 50. let 20. století dochází ke specializaci v rámci vědního oboru ekonomie a vzniká finanční ekonomie, která se více zaměřuje na finanční toky v ekonomikách. K tomuto vývoji výrazně přispěl americký ekonom Harry Markowitz, který ve svém pojednání *Výběr portfolia* (Portfolio Selection, 1952) položil základy moderní teorii portfolia. K dalším významným osobnostem pak patří američtí ekonomové John Lintner, William Forsyth Sharpe, Jack Treynor a norský ekonom Jan Mossin, kteří nezávisle na sobě dopracovali v šedesátých letech 20. století původní myšlenky Harryho Markowitze do ucelené teorie oceňování kapitálových aktiv. Nelze opominout ani Franca Modigliani a Mertonu Millera, kteří měli zcela zásadní vliv na rozvoj využití principů cenové arbitráže ve finanční teorii, kdy mj. ukázali, že kapitálová struktura by za určitých podmínek neměla mít vliv na hodnotu podniku (The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment, 1958). Principů arbitráže bylo dále využito na začátku sedmdesátých let v klíčovém příspěvku amerických ekonomů Fischera Blacka a Myrona Scholese, který položil základy pro oceňování finančních derivátů (The Pricing of Options and Corporate Liabilities, 1973). Pro finanční ekonomii, ze které vycházejí obory zaměřené na finance, je typické značné využívání matematického aparátu zejména pro stochastické modelování. K významným profesním organizacím v oblasti financí, které spolupracují i s vysokými školami, patří CFA Institute. Tato organizace po složení náročných zkoušek uděluje v investiční komunitě uznávaný titul „CFA“.

K další profilaci v rámci ekonomických oborů dochází v oblasti účetnictví. I když se první důkazy o různých účetních systémech objevují kolem roku 3 500 let před naším letopočtem v Mezopotámii, za zakladatele oboru se považuje až italský matematik Luca Pacioli, který ve svém přehledovém matematickém díle „Summa de arithmetica, geometria, proportioni et proportionalità“ (1494) popsal základy podvojného účetnictví. Text se věnuje nejen účtování samotnému, ale opírá se i o témata účetní etiky či nákladového účetnictví. Účetnictví jako profese se nejintenzivněji začala rozvíjet ve Skotsku v první polovině 19. století, i když zatím

stále jako součást právních oborů. V roce 1854 královna Viktorie kodifikuje založení The Institute of Accountants, jehož členům je následně uděleno právo používat titul „Chartered Accountant“, „CA“. Postupně se toto sdružení rozšířilo a na konci století působilo téměř ve všech anglicky mluvících zemích. V dnešní době lze mezi celosvětově uznávané systémy vzdělávání profesních účetních zařadit ACCA (Association of Chartered Certified Accountants), AIA (Association of International Accountants) a CPA Australia. Jako profesní obor se stává součástí vzdělávání na „business schools“. Jako vědní obor se ale ustaluje až v šedesátých letech 20. století. K dalším významným milníkům patří iniciativa americké účetní asociace, American Accountanting Association, z roku 1989 nazvaná „The Accounting Education Change Commission“, která reaguje na rozsáhlý vědecký rozvoj oboru a současně nejasný profil absolventa účetních oborů. V roce 1984 byla založena IAAER (The International Association for Education and Research), jejímž cílem je celosvětově propojit akademiky s účetní praxí a rozvíjet mezinárodně uznávané standardy pro účetní praxi.

PÁTEŘNÍ OBORY

Ekonomie jako taková představuje základ pro všechny ekonomicky zaměřené obory, které byly popsány v historickém kontextu výše. Tyto směry příp. profilace se do určité míry liší jak způsoby vědeckého zkoumání, tak metodami výuky a v současnosti patří mezi klíčové obory vyučované na ekonomických fakultách vysokých škol. V různých modifikacích se objevují pod následujícími názvy:

- ekonomie a hospodářská politika,
- finance,
- účetnictví,
- podnikání a management.

Výuku na ekonomických fakultách vysokých škol lze zaměřit jak s akcentem na vědecké poznání a výzkum, tak s akcentem na profesní uplatnění. Zatímco výuka v prvním pojetí vychovává budoucí vědce a výzkumníky, druhé pojetí (typické pro tzv. business schools) klade důraz na profesní uplatnění absolventů. Finance, ekonomie a hospodářská politika bývají nejčastěji vyučovány právě s akcentem na vědecké poznání a jsou proto významně postaveny na ekonomické, resp. finanční teorii, která se s výrazným využitím matematického, resp. statistického aparátu empiricky testuje. Poslední dva obory jsou zaměřeny značně profesně, i když to v žádném případě neimplikuje, že by v daných oborech neexistovaly teorie a modely. Ty jsou však velice často blízko praktickému uplatnění (v angličtině se objevují termíny „rigor and relevance“).

Obor *Ekonomie a hospodářská politika* je postaven převážně na ekonomii jako vědecké disciplíně. Jedná se o obor, který se obecně zabývá faktory, které ovlivňují bohatství a blahobyt v nejširším slova smyslu, a který na základě takovýchto zjištění doporučuje způsoby a implementace různých hospodářských politik. Studium tohoto oboru spočívá v rozvoji studentových znalostí a dovedností nutných při řešení aktuálních makro- či mikroekonomických problémů. Kritický a otevřený přístup k těmto otázkám vyžaduje v mnoha případech formální modelování ekonomických vztahů a empirické testování stanovených hypotéz s využitím matematických a statistických metod.

Dalším poměrně samostatným oborem je obor *Finance*, který se obecně zabývá fungováním finančních trhů a instrumenty, které se na finančních trzích obchodují. Studium tohoto oboru spočívá v rozvoji studentových znalostí a dovedností nutných při řešení aktuálních finančních problémů v oblasti komerčního či investičního bankovníctví, podnikových či veřejných

financí. I tento obor vyžaduje v mnoha případech matematické, resp. stochastické modelování a empirické testování stanovených hypotéz. Obor *Finance* má úzkou vazbu na obor *Účetnictví*, neboť v mnoha případech využívá jeho koncepty a pojmosloví.

Obor *Účetnictví* se zabývá způsoby zobrazení ekonomické reality a tím, jak tyto způsoby souvisejí s jednotlivými ekonomickými subjekty a prostředím, ve kterém tyto subjekty působí. Obor může být do značné míry ovlivněn účetními a daňovými koncepty, které jsou legislativně ukotveny v dané zemi. Nicméně v každém případě vyžaduje znalosti a dovednosti související s uplatňováním mezinárodních účetních standardů včetně souvisejících daňových aspektů. Obor *Účetnictví* má významnou vazbu na obor *Finance*, zejména tím, že obecně vymezuje kontext a pojmosloví mnoha finančních veličin.

Obor *Podnikání a management* se primárně zaměřuje na rozvoj studentových znalostí a dovedností nutných pro řízení různých typů organizačních jednotek (zejména podniků a jejich částí, ale i neziskových či vládních organizací apod.). Studium tohoto oboru vyžaduje nejenom schopnosti formálního kritického uvažování (podepřeného kvantitativními či kvalitativními analýzami), které je charakteristické pro koncepční ekonomické uvažování, ale i schopnost aplikovat výsledné úvahy do manažerské praxe. Velký důraz je proto z tohoto důvodu přisuzován komunikačním a organizačním dovednostem a hodnotovým postojům absolventů.

VYMEZENÍ CÍLŮ

Obecným cílem této oblasti vzdělávání je vychovávat odborníky s širokým ekonomickým přehledem, kteří budou schopni zaujímat klíčové pozice vyžadující ekonomické vzdělání v soukromé i veřejné sféře. I když značná část absolventů začíná kariéru v podnicích soukromé sféry, uplatňují se absolventi samozřejmě i ve veřejném či soukromém neziskovém sektoru. Obecným cílem oboru *Ekonomie a hospodářské politika* je vychovávat odborníky, kteří se uplatní jako ekonomové ve veřejném a soukromém sektoru. Pro obor *Finance* je cílem odborník, který rozumí finančním tokům, a to jak na agregované úrovni, tak i na úrovni jednotlivých ekonomických subjektů (např. stát a jeho organizační složky, komerční či investiční banky, podniky a neziskové organizace). Obor *Účetnictví* připravuje primárně pro výkon funkcí ve finančním a manažerském účetnictví (podnikatele jednotlivce, podniku, neziskové organizace a jiných subjektů), dále pro funkce v oblasti kontroly, daní a prověřování účetní závěrky. Obor *Podnikání a management* je zaměřen na vzdělávání odborníků, kteří budou schopni řídit různé typy organizačních jednotek v různých fázích jejich životního cyklu, nejčastěji v rámci podniků, ale i neziskových organizací.

RÁMCOVÝ PROFIL ABSOLVENTŮ

Důležité je zmínit, že popis oborů v tomto materiálu představuje minimální standard profilu absolventa. Může tedy docházet (a mělo by docházet) k různým modifikacím či rozšíření oboru. Pro bakaláře přibližně platí, že třetina kurikula představuje společný základ, třetina pak oborovou profilaci a třetina individuální specializaci oboru podle zaměření vysoké školy. Typicky tak může docházet k rozvoji absolventa v dalších volitelných předmětech, k rozšíření oboru např. pro určitý sektor (turistika, zemědělství apod.) nebo ke kombinaci různých oborů či oblastí vzdělávání (finance/účetnictví; finance/ekonomie; matematika, resp. statistika/ekonomie, resp. finance apod.). Analogicky lze tuto třetinovou voluntaritu kurikula

vnímat i v magisterských oborech, kdy opět vysoká škola podle svého strategického zaměření může obor různě doplňovat či rozšiřovat.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

DESKRIPTORY OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

	Společné deskriptory pro bakalářský studijní program	Společné deskriptory pro magisterský studijní program	Společné deskriptory pro doktorský studijní program
	Absolventi studijního programu		
Odborné znalosti	definují základní koncepty lineární algebry a matematické analýzy; charakterizují základní matematicko-statistické a pravděpodobnostní metody pro analýzu ekonomických dat; charakterizují základní ekonomické kategorie a principy z pohledů současné mikroekonomické a makroekonomické teorie; vysvětlí stavební prvky tržní ekonomiky a jejich vzájemné vazby; popíší legislativní rámec fungování ekonomických subjektů včetně rámce daňového; popíší způsoby účetního zachycení ekonomických dat ekonomických subjektů; vysvětlí využití informačních technologií při řešení ekonomicko-managerských problémů.	podrobně charakterizují klíčové ekonomické kategorie, mechanismy a problémy; kriticky porovnají pohledy standardních ekonomických škol na klíčové ekonomické kategorie a mechanismy a zhodnotí jejich aplikace na aktuální hospodářsko-politické problémy; charakterizují pokročilejší metody kvantitativní a kvalitativní analýzy ekonomických dat; vysvětlí současné principy investičního a finančního rozhodování ve vazbě na společenskou odpovědnost rozhodovacích subjektů.	systematicky a komplexně porovnávají soudobé ekonomické koncepty a teorie; systematicky a komplexně porovnávají soudobé koncepty a teorie podoborů studia; identifikují možnosti realizace a financování výzkumu; systematicky a komplexně porovnávají postupy a metody kvalitativního a kvantitativního výzkumu.
Odborné dovednosti	vyhledávají, třídí, klasifikují a interpretují ekonomická data a informace; při interpretaci identifikují explicitní a implicitní předpoklady; aplikují základní výzkumné metody při řešení praktických a teoretických ekonomických problémů; umějí spolupracovat s ostatními členy týmu, který má poměrně jasně vymezený cíl; aktivně prezentují vlastní názory či názory týmu; využívají vhodných softwarových podpor pro organizační, prezentační či analytické práce.	samostatně vyhledávají, třídí, analyzují a kriticky interpretují ekonomická data a informace z různých perspektiv, včetně zahrnutí teoreticko-metodologických, ideologických, hodnotových či jiných východisek; tvůrčím způsobem řeší teoretický či praktický ekonomický problém v interdisciplinárních souvislostech; aplikují pokročilejší vědecké postupy a instrumentaria při řešení praktických a teoretických ekonomických problémů s cílem získat nové původní informace. umějí vést tým, který má vymezené poslání; efektivně komunikují, přesvědčují a vyjednávají.	dovedou samostatně navrhnout a realizovat základní kvantitativní či kvalitativní výzkum; samostatně rozvíjí koncepty a teorie podoborů studia; publikují v odbornou komunitou respektovaných periodikách; jsou přínosným členem mezinárodního výzkumného týmu.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

OBOR EKONOMIE A HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program
	Absolventi studijního programu	
Odborné znalosti	vysvětlí základní standardní mikro- a makroekonomické teorie a charakterizují vybrané alternativní přístupy; vysvětlí základní přístupy k hospodářské politice a jejich možné dopady; vysvětlí role státu v ekonomice, včetně soustav a řízení veřejných rozpočtů a principů jejich fungování; vysvětlí základní matematicko-statistické metody v ekonometrické analýze, resp. ekonomickém modelování.	vysvětlí pokročilejší standardní mikro- a makroekonomické teorie a kriticky zhodnotí v komparaci s vybranými alternativními přístupy; kriticky zhodnotí přístupy k hospodářské politice a jejich možné ekonomické dopady; kriticky zhodnotí působení trhů a role státu a státní správy, včetně samosprávy a soustav a řízení veřejných rozpočtů; vysvětlí pokročilejší matematicko-statistické metody v ekonometrické analýze, resp. ekonomickém modelování.
Odborné dovednosti	vyhodnotí silná a slabá místa základních standardních ekonomických mikro- a makrokonceptí; vyhodnotí pozitiva a negativa volby konkrétní hospodářské politiky; organizují a interpretují základní ekonomická data; využívají základní matematicko-statistický aparát pro modelování, analýzu a interpretaci ekonomických jevů.	vyhodnotí silná a slabá místa pokročilejších ekonomických mikro- a makrokonceptí a vybraných alternativních přístupů; interdisciplinárně vyhodnotí pozitiva a negativa volby hospodářské politiky, včetně návrhů alternativních scénářů; využívají rozsáhlejší matematicko-statistický aparát pro modelování, analýzu, interpretaci a prezentaci ekonomických jevů.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

OBOR FINANCE

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program
	Absolventi studijního programu	
Odborné znalosti	vysvětlí fungování finančního systému včetně úloh a funkcí jednotlivých finančních institucí, podniků a centrální banky; vysvětlí chování měnových veličin a transmisního mechanismu realizace měnové politiky; objasní strukturu bilance obchodní banky a ozřejmí její vazbu na bilanci centrální banky; popíší soustavu veřejných rozpočtů a principy jejich fungování včetně struktury příjmové a výdajové strany; klasifikují produkty, které poskytují finanční instituce a zhodnotí jejich využití z pohledu finanční instituce i z pohledu klienta; ilustrují hlavní tržní selhání ve finančním sektoru a možnosti jejich řešení prostřednictvím regulace; objasní finanční strukturu ekonomického subjektu (podniku, banky, příp. organizační jednotky státu), obsah finančního plánování a finančního managementu; popíší strukturu platební bilance a objasní analytický význam jejích sald.	analyzují fungování mezinárodních finančních systémů včetně možností jejich regulace a dohledu; porovnají transmisní mechanismy měnové politiky a identifikují možnosti jejich selhání; vysvětlí teoretické a praktické aspekty fiskální politiky včetně příčin a dopadů fiskální nerovnováhy; vysvětlí podstatu finančních rizik a přístup k jejich měření, řízení a regulaci; vysvětlí teorii portfolia a z ní plynoucí modely optimalizace a modely řízení rizik z teoretického i empirického hlediska; objasní principy finančního řízení podniku a analyzuje vliv makroekonomického prostředí na investiční rozhodování; popíší a porovnají středně pokročilé statisticko-analytické a prognostické metody.
Odborné dovednosti	vyhodnotí dopady měnové a fiskální politiky na finanční stabilitu dané ekonomiky; posoudí v daném kontextu jednotlivé systémy měnových kurzů včetně jejich výhod a nevýhod z pohledu otevřené ekonomiky; provede základní finanční analýzu ekonomického subjektu (podniku, banky, příp. organizační jednotky státu); použijí fundamentální a technickou analýzu pro analýzu vývoje ekonomických veličin (cen, měnových a akciových kurzů); z pohledu klienta rozhodne o vhodném použití devizových operací typu spot, forward, futures, option a swap při zajištění a spekulaci.	vyhodnotí rozhodování centrální banky z hlediska finanční a měnové stability; navrhují vhodný způsob využití finančních derivátů k zajištění proti riziku; porovnají investiční instrumenty z hlediska rizika, výnosu a likvidity; dokážou použít kvantitativní a kvalitativní nástroje v procesu rozhodování o mezinárodních formách investování; aplikují metody statistické a ekonometrické analýzy na finanční data.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

OBOR ÚČETNICTVÍ

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program
	Absolventi studijního programu	
Odborné znalosti	vysvětlí obecné zásady účetního zobrazení v různých účetních systémech; identifikují adekvátní informace manažerského účetnictví nutné pro řízení podniku; vysvětlí vazby české účetní legislativy na daňový systém a na systém sociálního a zdravotního pojištění; popíšu a vysvětlí principy a zásady vymezení, oceňování a vykazování stavu a změn stavu aktiv, závazků a vlastního kapitálu, nákladů, výnosů a zisku, jakož i příjmů a výdajů jako zdroj dat pro ekonomickou analýzu.	porovnají různé systémy účetního výkaznictví (Česká účetní legislativa, IAS/IFRS, US GAAP); vymezi rozhodovací úlohy, které řeší podnikový management a jejichž řešení je založeno na účetních informacích; identifikují informace manažerského účetnictví potřebné pro rozhodování podnikového managementu; definují principy sestavování konsolidované účetní závěrky propojených subjektů a interpretují jejich vypovídací schopnost.
Odborné znalosti	vyhodnotí obsah účetní závěrky a manažerských reportů jako výstupů finančního a manažerského účetnictví; analyzují finanční výkonnost, finanční situaci a schopnost podniku produkovat a alokovat finanční prostředky a navrhnou vhodná opatření pro jejich zlepšení; stanoví daňovou povinnost u všech typů daní podle české legislativy i výši závazků a pohledávek z titulu sociálního a zdravotního pojištění.	vyhodnotí zachycení ekonomické reality v různých systémech účetního výkaznictví (Česká účetní legislativa, IAS/IFRS, US GAAP z hlediska vlivu na věrný a poctivý obraz o účetní jednotce; komplexně posoudí finanční situaci podniku na základě informací z účetnictví vedeného podle českých právních předpisů i podle IAS/IFRS; integrují účetní systém s požadavky daňových zákonů a zákonů o sociálním a zdravotním pojištění, a to včetně pravidel mezinárodního zdanění.

Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání

OBOR PODNIKÁNÍ A MANAGEMENT

	Bakalářský studijní program	Magisterský studijní program
	Absolventi studijního programu	
Odborné znalosti	popíšíou podstatu existence organizačních jednotek a vysvětlí základní procesy, které v nich probíhají (organizování, řízení, financování, správa společnosti), včetně zahrnutí souvisejícího kulturního či společenského kontextu; identifikují a popíšíou všechny významné složky okolí organizační jednotky, jejich dynamiku a vliv na strategii a řízení; vysvětlí základní výchozí rámce, teorie, modely a metody řízení organizačních jednotek ve všech fázích jejich životního cyklu; popíšíou různé formy vstupu do podnikatelských aktivit a jejich specifika; identifikují základní principy vytváření, udržování a rozvoje vztahů se všemi zainteresovanými subjekty (stakeholdery).	vysvětlí všechny významné procesy probíhající v organizačních jednotkách, jejich vzájemné vazby, dynamiku a udržitelnost; vyjmenují a vysvětlí metody a nástroje pro strategickou situační analýzu organizační jednotky; vyjmenují a vysvětlí standardní a vybrané alternativní teorie, modely a metody řízení organizačních jednotek (včetně aspektů leadershipu a podnikatelského přístupu); identifikují rámce chování organizačních jednotek vedoucí ke společenské odpovědnosti.
Odborné znalosti	vyhodnotí marketingové, finanční, personální a logistické plány podniku podle stanovených kritérií; umí sestavit a prezentovat podnikatelský plán; vyhledávají, analyzují a interpretují ekonomické údaje z různých hledisek relevantních pro organizační jednotku.	porovnávají a ve vzájemných vazbách hodnotí strategie organizačních jednotek a jejich reflexi v oblastech marketingu, financování, investiční činnosti, personalistiky, logistiky, organizační architektury a vlastní produkční činnosti; samostatně navrhnou cíl a proces kvantitativního či kvalitativního výzkumu pro podporu manažerského rozhodování; zvládají řízení osobního rozvoje a plánování kariéry.

VZTAHY K OSTATNÍM OBLASTEM VZDĚLÁVÁNÍ

Jak již bylo v textu několikrát zmíněno, ekonomické obory vycházejí z mnoha dalších oborů. Typicky jsou jimi: psychologie, antropologie, právo, sociologie, matematika a statistika, informatika či biologie a ekologie.

CHARAKTERISTICKÉ PROFESE A RELEVANTNÍ REGULOVANÉ PROFESE

Absolventi ekonomických oborů najdou uplatnění na řadě pozic, které ekonomické vzdělání vyžadují. Nicméně vysokoškolské studium ekonomických oborů v České republice obvykle neobsahuje praxi, které je zapotřebí pro plné uplatnění absolventa těchto oborů. Absolventi proto mohou kvalitně zastávat pracovní pozice, které jim studium dovoluje, až po určité době, kdy získají potřebné zkušenosti.

Absolventi bakalářských oborů jsou schopni samostatné odborné práce pod vedením na pozici asistent v různých funkčních částech institucí soukromé i veřejné sféry, nejčastěji v nižší a střední linii řízení. Příkladem je asistent, referent v administrativě, obchodník – prodejce, marketingový analytik, account manager, finanční analytik, ekonomický referent, účetní asistent, úředník státní správy, podnikatel, dotační asistent, finanční a pojišťovací poradce apod.

Absolventi magisterských oborů jsou schopni zastávat specializované pozice podle oboru, který studovali, a to ve střední i nejvyšší linii řízení. Jsou jimi například: manažer, projektový manažer, brand manažer, manažer rizika, management consultant, personalista, finanční specialista, účetní metodik, finanční účetní, daňový a účetní poradce, znalec či odhadce, bankéř, finanční manažer, úředník státní správy, interní auditor apod.

K souvisejícím regulovaným profesím patří auditorské služby, daňové poradenství, insolvenční správce, investiční zprostředkovatel, oceňování majetku, pojistný matematik, pojišťovací agent.